A BIZOTTSÁG (EU) 2022/2114 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2022. július 13.)

az (EU) 2020/1503 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közösségi finanszírozási projektek leendő tapasztalatlan befektetőire vonatkozó belépéskori tudástesztet és a veszteségviselési képesség szimulációját meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az európai közösségi finanszírozási üzleti szolgáltatókról, valamint az (EU) 2017/1129 rendelet és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról szóló, 2020. október 7-i (EU) 2020/1503 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 21. cikke (8) bekezdésének negyedik albekezdésére,

mivel:

(1) Annak biztosítása érdekében, hogy a közösségi finanszírozási szolgáltatók összehangolt módon végezzék el az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikkében említett, leendő tapasztalatlan befektetőkre vonatkozó belépéskori tudástesztet, közös szabályokat kell megállapítani annak felmérésére, hogy a kínált közösségi finanszírozási ajánlatok között vannak-e megfelelők a leendő tapasztalatlan befektetők számára, és ha igen, melyek azok.

(2) Annak biztosítása érdekében, hogy a közösségi finanszírozási szolgáltatók meggyőződhessenek arról, hogy a leendő tapasztalatlan befektetők megértik a közösségi finanszírozási befektetésekhez kapcsolódó kockázat szintjét, a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak észszerű lépéseket kell tenniük annak biztosítására, hogy a leendő tapasztalatlan befektetőktől gyűjtött információk megbízhatóak legyenek, és pontosan tükrözzék a befektetők tudását, készségeit, tapasztalatát és pénzügyi helyzetét, befektetési céljait és a kapcsolódó kockázatokkal kapcsolatos alapvető ismereteit.

(3) A befektetőket egyértelműen és egységes módon kell tájékoztatni azokról a kockázatokról, amelyekkel szembesülhetnek, ha úgy döntenek, hogy közösségi finanszírozási szolgáltatásokba fektetnek be. A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak ezért harmonizált kockázati figyelmeztetést kell kiadniuk a belépéskori tudástesztet sikertelenül teljesítő, leendő tapasztalatlan befektetők számára, az arra vonatkozó konkrét követelményeknek megfelelően, hogy a figyelmeztetést hogyan kell megjeleníteni az ilyen befektetők számára.

(4) A befektetővédelem előmozdítása és annak biztosítása érdekében, hogy a leendő tapasztalatlan befektetők megfelelően elvégezzék a veszteségviselési képesség szimulációját, a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak honlapjukon online kalkulátort kell rendelkezésre bocsátaniuk, amelynek célja, hogy segítse a leendő tapasztalatlan befektetők veszteségviselési képességének szimulációját. Az ilyen online kalkulátorban a leendő tapasztalatlan befektetők által szolgáltatandó információk érzékeny jellege miatt azonban ezt az eszközt úgy kell kialakítani, hogy az megakadályozza a közösségi finanszírozási szolgáltatókat abban, hogy hozzáférjenek a leendő tapasztalatlan befektetők által megadott információkhoz, illetve rögzítsék azokat.

(5) Annak biztosítása érdekében, hogy a leendő tapasztalatlan befektetők által az online kalkulátorban szolgáltatott információkat a kifejezett hozzájárulásuk nélkül ne lehessen összegyűjteni, ezt az eszközt úgy kell kialakítani, hogy a közösségi finanszírozási szolgáltatók ne módosíthassák vagy befolyásolhassák a leendő tapasztalatlan befektetők által elvégzett szimuláció eredményét. Továbbá a leendő tapasztalatlan befektetők védelme és különösen annak lehetővé tétele érdekében, hogy a leendő tapasztalatlan befektetők ellenőrizhessék az általuk bevitt információk helyességét és pontosságát, a veszteségviselési képesség szimulációjának eredményét a közösségi finanszírozási szolgáltatók nem gyűjthetik közvetlenül, hanem azt csak a leendő tapasztalatlan befektetők oszthatják meg saját akaratukból, ha úgy ítélik meg, hogy a szimuláció eredménye megfelelően tükrözi a veszteségviselési képességüket.

([1]) HL L 347., 2020.10.20., 1. o.

(6) A veszteségviselési képesség szimulációja rugalmas végrehajtásának biztosítása érdekében a közösségi finanszírozási szolgáltatók számára lehetővé kell tenni, hogy a leendő tapasztalatlan befektetők számára más, az online kalkulátor segítségét nem igénylő módszert is kínálhassanak a veszteségviselési képességük szimulációjához, azzal, hogy ezt a lehetőséget amellett kell kínálniuk, hogy az online kalkulátort elérhetővé teszik a közösségi finanszírozási szolgáltatók honlapján.

(7) A leendő tapasztalatlan befektetők veszteségviselési képességének szimulációjára vonatkozó összehangolt megközelítés biztosítása érdekében szabályokat kell megállapítani a leendő tapasztalatlan befektetők nettó vagyonának az éves jövedelmük, összes likvid eszközük és éves pénzügyi kötelezettségeik alapján történő kiszámítására vonatkozóan.

(8) Tekintettel az eltérő megközelítések kockázataira és az ilyen eltéréseknek a leendő tapasztalatlan befektetők veszteségviselési képessége szimulációjának érdemi jellegére gyakorolt lehetséges negatív következményeire, helyénvaló kellő részletességgel meghatározni a nettó vagyon kiszámításához használt egyes összetevők számításának módját, és megállapítani a különböző összetevők értékelésének közös időpontját.

(9) Ez a rendelet az Európai Értékpapírpiaci Hatóság által a Bizottsághoz benyújtott és az Európai Bankhatósággal szoros együttműködésben kidolgozott szabályozástechnikai standardtervezeteken alapul.

(10) Az Európai Értékpapírpiaci Hatóság nyilvános konzultációt folytatott az e rendelet alapját képező szabályozástechnikai standardtervezetekről, elemezte az esetleges kapcsolódó költségeket és hasznokat, továbbá kikérte az 1095/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([2]) 37. cikkével összhangban létrehozott Értékpapírpiaci Érdekképviseleti Csoport tanácsát.

(11) Az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]) 42. cikkének (1) bekezdésével összhangban a Bizottság konzultált az európai adatvédelmi biztossal, aki 2022. június 1-jén véleményt nyilvánított,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A közösségi finanszírozási szolgáltatások megfelelőségének felmérése

(1) Annak az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikkének (1) bekezdése szerinti felmérése során, hogy a kínált közösségi finanszírozási ajánlatok között vannak-e megfelelők a leendő tapasztalatlan befektetők számára, és ha igen, melyek azok, a közösségi finanszírozási szolgáltatók a következőket veszik figyelembe:

a) a leendő tapasztalatlan befektető rendelkezik-e az általában a befektetéssel járó kockázatok megértéséhez szükséges tapasztalattal és ismeretekkel;

b) a leendő tapasztalatlan befektető rendelkezik-e a közösségi finanszírozási platformon kínált befektetési típusokba való befektetéssel járó kockázatok megértéséhez szükséges tapasztalattal és ismeretekkel.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja alkalmazásában a közösségi finanszírozási szolgáltatók felmérik, hogy a leendő tapasztalatlan befektető tisztában van-e azzal, hogy mi minősül közösségi finanszírozási szolgáltatásnak, és az milyen kockázatokkal jár.

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 1095/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapírpiaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 84. o.).

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

2. cikk

Az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikkének (2) bekezdésével összhangban kért információk

(1) A közösségi finanszírozási szolgáltatók által a leendő tapasztalatlan befektetőktől a befektetéssel járó kockázatokkal kapcsolatos tapasztalataik és alapvető ismereteik tekintetében kért információknak – a kínált közösségi finanszírozási szolgáltatás jellegének, nagyságrendjének és összetettségének, valamint a tervezett befektetés típusának megfelelő mértékben – a következőket kell tartalmazniuk:

a) a leendő tapasztalatlan befektető által ismert befektetési szolgáltatások és pénzügyi befektetések típusai;

b) a leendő tapasztalatlan befektető átruházható értékpapírokkal, közösségi finanszírozási célokra használható eszközökkel vagy hitelekkel – beleértve a korai vagy terjeszkedési szakaszban lévő vállalkozásokat is – kapcsolatos múltbeli ügyleteinek jellege, volumene és gyakorisága, valamint az az időszak, amely alatt ezeket az ügyleteket végrehajtotta;

c) a leendő tapasztalatlan befektető végzettsége és szakmája vagy releváns korábbi szakmája, beleértve a közösségi finanszírozási befektetésekkel kapcsolatban szerzett szakmai tapasztalatot és készségeket.

(2) A közösségi finanszírozási szolgáltatók által a leendő tapasztalatlan befektetőktől a befektetési céljaik tekintetében kért információknak a következőket kell tartalmazniuk, amennyiben a kínált közösségi finanszírozási szolgáltatás típusa szempontjából releváns:

a) a leendő tapasztalatlan befektetők befektetéseinek várható tartási idejére vonatkozó információk;

b) a leendő tapasztalatlan befektetők kockázati profilja és a befektetések fenntarthatóságával kapcsolatos preferenciáik;

c) a leendő tapasztalatlan befektetők befektetésének céljai.

(3) A leendő tapasztalatlan befektetők pénzügyi helyzetének felmérésekor a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak figyelembe kell venniük az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikkének (5) bekezdésében említett szimuláció eredményeit.

3. cikk

Az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikkének (2) bekezdésével összhangban kért információk megbízhatósága

(1) A közösségi finanszírozási szolgáltatók észszerű lépéseket tesznek biztosítására, hogy a leendő tapasztalatlan befektetőktől az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikkének (2) bekezdésével összhangban gyűjtött információk megbízhatóak legyenek, és pontosan tükrözzék a leendő tapasztalatlan befektetők tudását, készségeit, tapasztalatát és pénzügyi helyzetét, befektetési céljait és a kapcsolódó kockázatokkal kapcsolatos alapvető ismereteit.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a közösségi finanszírozási szolgáltatók a következő lépéseket teszik:

a) tájékoztatják a leendő tapasztalatlan befektetőket a pontos és naprakész információk szolgáltatásának fontosságáról;

b) biztosítják, hogy az információk gyűjtéséhez használt eszközök alkalmasak legyenek a leendő tapasztalatlan befektetők céljaira, és megfelelően legyenek kialakítva ahhoz, hogy azokat a leendő tapasztalatlan befektetők igénybe vehessék;

c) biztosítják, hogy a használt kérdéseket a leendő tapasztalatlan befektetők valószínűsíthetően megértsék, és a kérdések elég pontosak legyenek ahhoz, hogy a leendő tapasztalatlan befektetők helyzetét megfelelően és pontosan tükröző információkat gyűjtsenek.

4. cikk

Az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikkének (4) bekezdése szerinti kockázati figyelmeztetés

(1) Az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikkének (4) bekezdésében említett kockázati figyelmeztetés kiadásakor a közösségi finanszírozási szolgáltatók nem ösztönözhetik a leendő tapasztalatlan befektetőket a befektetés folytatására.

(2) Az (1) bekezdésben említett kockázati figyelmeztetésnek tartalmaznia kell az alábbi szöveget:

„*Közösségi finanszírozási projektbe történő befektetés esetén fennáll a kockázata a teljes befektetett összeg elvesztésének.*"

(3) Az (1) bekezdésben említett kockázati figyelmeztetést a leendő tapasztalatlan befektetők számára könnyen olvasható és jól látható módon kell megjeleníteni a közösségi finanszírozási szolgáltatók honlapján.

(4) Az (1) bekezdésben említett kockázati figyelmeztetést megjelenítő ablaknak jól láthatónak kell lennie, és mindaddig láthatónak kell maradnia a közösségi finanszírozási szolgáltatók honlapján, amíg a leendő tapasztalatlan befektetők vissza nem igazolják, hogy a figyelmeztetést megkapták és megértették.

5. cikk

A veszteségviselési képesség szimulációja online kalkulátor segítségével

(1) A közösségi finanszírozási szolgáltatók honlapjukon online kalkulátort bocsátanak rendelkezésre, amely lehetővé teszi a leendő tapasztalatlan befektetők számára a veszteségviselési képességük szimulációját.

(2) Az (1) bekezdésben említett online eszköznek az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikke (5) bekezdésének a), b) és c) pontjában felsorolt, a tapasztalatlan befektető által szolgáltatott információk alapján ki kell számítania a leendő tapasztalatlan befektetők veszteségviselési képességét.

(3) Az (1) bekezdésben említett online eszköznek könnyen használhatónak kell lennie, és nem követelheti meg a leendő tapasztalatlan befektetőktől, hogy az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikke (5) bekezdésének a), b) és c) pontjában meghatározott információk rendelkezésre bocsátásán kívül más feladatot is el kelljen végezniük.

(4) Az (1) bekezdésben említett online eszköznek világos és érthető módon kell megjelenítenie a szimuláció eredményét a leendő tapasztalatlan befektetők számára.

(5) Az (1) bekezdésben említett online eszközt úgy kell kialakítani, hogy ne tegye lehetővé a közösségi finanszírozási szolgáltatók számára a leendő befektetők által a (3) bekezdés alapján megadott információkhoz való hozzáférést vagy azok rögzítését, illetve a (4) bekezdésben említett szimuláció eredményének módosítását vagy befolyásolását. Az online eszköz mindazonáltal magában foglalhat olyan funkciót, amely lehetővé teszi a leendő tapasztalatlan befektetők számára, hogy a szimuláció eredményét továbbítsák a közösségi finanszírozási szolgáltatónak.

6. cikk

A veszteségviselési képesség szimulációja az online kalkulátortól eltérő eszközzel

Az 5. cikk (1) bekezdésében említett online eszközön kívül a közösségi finanszírozási szolgáltatók felajánlhatják a leendő tapasztalatlan befektetőknek azt a lehetőséget, hogy más módszerrel végezzék el a veszteségviselési képességük szimulációját, amennyiben a közösségi finanszírozási szolgáltató megfelelő tájékoztatást nyújt a leendő tapasztalatlan befektetőknek a veszteségviselési képesség szimulációjához használt módszerről.

7. cikk

A leendő tapasztalatlan befektető nettó vagyonának kiszámítása

Az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikkének (5) bekezdésében említett szimuláció alkalmazásában a leendő tapasztalatlan befektetők nettó vagyonát a következő képlet szerint kell kiszámítani:

Nettó vagyon = (nettó éves jövedelem) + (összes likvid eszköz) – (éves pénzügyi kötelezettségek)

8. cikk

Nettó éves jövedelem

(1) A 7. cikkben meghatározott képletben említett nettó éves jövedelmet a tapasztalatlan befektető által megszerzett, a kapcsolódó költségek és terhek, társadalombiztosítási járulékok és adók levonása utáni teljes éves jövedelemként kell kiszámítani.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a teljes éves jövedelem a munkából származó jövedelem, a bankbetétekből vagy egyéb hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokból származó kamatok, az osztalékfizetések és az ingatlanból származó jövedelem összege, ahol:

a) a „munkából származó jövedelem” magában foglalja a tapasztalatlan befektető által kapott béreket, munkanélküli ellátásokat és nyugdíjkifizetéseket, a rendkívüli kifizetések kivételével;

b) a „bankbetétekből vagy egyéb hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokból származó kamatok” magukban foglalják a tapasztalatlan befektető által az előző naptári évben a bankbetétek vagy egyéb hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok után kapott kifizetéseket, a rendkívüli kifizetések kivételével;

c) az „osztalékfizetések” magukban foglalják a leendő tapasztalatlan befektető által kollektív befektetési formához kapcsolódó részvények vagy befektetési jegyek vagy egyéb tulajdonviszonyt megtestesítő eszközök birtoklása folytán kapott kifizetéseket, az ilyen típusú részesedések egészének vagy egy részének értékesítéséből származó tőkenyereség kivételével;

d) az „ingatlanból származó jövedelem” magában foglalja az ingatlanok bérbeadásával kapcsolatban kapott kifizetéseket, az ingatlanok egészének vagy egy részének értékesítéséből származó tőkenyereség kivételével.

9. cikk

Összes likvid eszköz

(1) A 7. cikkben meghatározott képletben említett összes likvid eszközt a tapasztalatlan befektető megtakarítási számlákon és folyószámlákon tartott összes pénzeszközének, valamint a könnyen és gyorsan készpénzre váltható eszközei értékének összegeként kell kiszámítani, beleértve a következőket is:

a) a legfeljebb 30 naptári napon belül készpénzzé alakítható megtakarítási termékek;

b) a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([4]) 4. cikke (1) bekezdésének 21. pontjában meghatározott szabályozott piacon kereskedett pénzügyi eszközök;

c) a visszaváltási jogot legalább heti rendszerességgel biztosító kollektív befektetési formákhoz kapcsolódó részvények és befektetési jegyek.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/65/EU irányelve (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 349. o.).

(2) A következő eszközök nem minősülnek likvid eszköznek:

a) ingatlanok;

b) a foglalkoztatói nyugellátás céljából nyugdíjkonstrukcióba befizetett összegek;

c) a nem szabadon visszaváltható vagy átruházható vállalati részvények, ideértve a korábbi közösségi finanszírozási befektetéseket is.

10. cikk

Éves pénzügyi kötelezettségek

A 7. cikkben meghatározott képletben említett éves pénzügyi kötelezettségek magukban foglalják az összes olyan kiadást, amelyre vonatkozóan a tapasztalatlan befektető egy adott naptári évre kötelezettséget vállalt, beleértve a következőket is:

a) házastársi tartással és gyermektartással kapcsolatos kifizetések;

b) bérleti díj és jelzáloghitel fizetése;

c) kölcsönök visszafizetése;

d) biztosítási díjak fizetése;

e) közüzemi díjak fizetése, beleértve a villamosenergia-, fűtési és vízköltségek fedezésére szolgáló kifizetéseket;

f) szolgáltatások előfizetése;

g) jövedelemadó és ingatlanadó.

11. cikk

Az összes likvid eszköz és az éves pénzügyi kötelezettségek értékelésének időpontja

(1) A 9. cikkben említett összes likvid eszközt és a 10. cikkben említett éves pénzügyi kötelezettségeket a szimuláció végrehajtásának évét megelőző naptári év december 31-e tekintetében kell értékelni.

(2) Ha azonban az eben az időpontban történő értékelés nem tükrözné pontosan a leendő befektető nettó vagyonának aktuális helyzetét, az értékelést későbbi, pontosabb értékelést lehetővé tévő időpont tekintetében kell elvégezni.

(3) A (2) bekezdés alkalmazásában későbbi időpont lehet a szimuláció végrehajtását megelőző naptári év december 31-e és a szimuláció végrehajtásának időpontja közötti bármely időpont, azonban az összes likvid eszközt és az éves pénzügyi kötelezettségeket azonos időpont tekintetében kell értékelni. Ezen időpont meghatározásakor a leendő tapasztalatlan befektetőknek mérlegelniük kell, hogy az időpont referencia-időpontként való használata lehetővé teszi-e a 7. cikkben meghatározott képletben említett nettó éves jövedelem, összes likvid eszköz és éves pénzügyi kötelezettségek helyes értékelését.

(4) A 8. cikkben említett nettó éves jövedelemnek a szimuláció végrehajtásának évét megelőző naptári év jövedelmének kell lennie. Ha azonban az összes likvid eszköz és az éves pénzügyi kötelezettségek értékelésére az e cikk (2) bekezdése szerinti későbbi időpont alkalmazásával kerül sor, a nettó éves jövedelemnek az ilyen későbbi időpontot megelőző 12 hónap során szerzett jövedelemnek kell lennie.

12. cikk

A veszteségviselési képesség szimulációja eredményének továbbítása

A közösségi finanszírozási szolgáltatók felkérik a leendő tapasztalatlan befektetőket arra, hogy bocsássák rendelkezésükre az (EU) 2020/1503 rendelet 21. cikkének (5) bekezdése szerint elvégzett szimuláció eredményét.

13. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2022. július 13-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN